

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 402/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. júla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Klaudia Azariová, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 538/2015 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 29 C 34/1997), a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júna 2018 osobne do podateľne doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

(ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Klaudia Azariová, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 538/2015 [pôvodne vedenom pod sp. zn. 29 C 34/1997 (ďalej aj „napadnuté konanie“)].

Zo sťažnosti vyplýva, že na základe žaloby mesta Košice (ďalej len „žalobca“) domáhajúceho sa určenia svojho vlastníckeho práva k pozemkom pod kúpaliskom Triton bolo ešte v roku 1997 začaté konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 29 C 34/1997. Sťažovateľka je stranou napadnutého konania v postavení žalovanej.

Rozsudkom okresného súdu z 8. marca 1999 bola žaloba žalobcu zamietnutá v celom rozsahu. Označený rozsudok okresného súdu bol uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) z 19. februára 2011 zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Následne okresný súd novým rozsudkom z 25. mája 2016 žalobu žalobcu opätovne v celom rozsahu zamietol, pričom uznesením krajského súdu z 29. novembra 2017 bol tento rozsudok okresného súdu opätovne zrušený a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Sťažovateľka uvádza, že napadnuté konanie od roku 1997 až do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu pokračuje, bez toho, aby bolo vo veci právoplatne meritórne rozhodnuté. Neprimeraná dĺžka konania je podľa jej názoru spôsobená aj tým, že okresný súd stále zisťoval okruh strán konania napriek tomu, že povinnosť správne určiť okruh strán v žalobe má žalobca. Pre veľký počet strán konania bolo pôvodné konanie vedené pod sp. zn. 29 C 34/1997 rozdelené na viacero konaní (sp. zn. 29 C 537/2015 a sp. zn. 29 C 538/2015, pozn.).

Okresný súd podľa sťažovateľky nevyužíva procesné prostriedky priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, resp. Civilným sporovým poriadkom na urýchlenie veci na účel meritórneho rozhodnutia. Sťažovateľka zdôrazňuje, že ani po 21 rokoch od začatia napadnutého konania nedošlo v ňom k žiadnemu relevantnému posunu. Napadnuté konanie hodnotí ako neefektívne, neprimerane dlhé a neúmerne predlžujúce jej právnu neistotu.

Sťažovateľka sa domáha, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie o nej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR a základné právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C/538/2015 bolo porušené.

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C/538/2015 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 8.000,00 EUR (osemtisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu vyplatiť sťažovateľke na účet právneho zástupcu sťažovateľky.

4. Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania v sume 390,50 € (slovom tristodeväťdesiat eur päťdesiat centov), ktoré je Okresný súd Košice II povinný zaplatiť na účet jej právneho zástupcu, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Pri príprave predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že okresný súd rozsudkom sp. zn. 29 C 538/2015 z 23. mája 2018 žalobu žalobcu opätovne zamietol, pričom rozsudok bol písomne vyhotovený a doručený právnej zástupkyňi sťažovateľky 21. júna 2018.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistujú zásadnejšie odlišnosti (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07), čo umožňuje preskúmať ich namietané porušenie spoločne.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) len vtedy, ak bola sťažnosť pred ústavným súdom uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú

preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Sťažovateľka „opomenula“ uviesť, že okresný súd ešte pred doručením sťažnosti ústavnému súdu (6. júna 2018) opätovne vo veci rozhodol rozsudkom z 23. mája 2018 tak, že žalobu žalobcu opätovne zamietol, t. j. rozhodol v prospech sťažovateľky ako žalovanej. Z toho vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu okresný súd už nemohol porušovať sťažovateľkou označené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ani jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na zistené skutočnosti a s poukazom na citovanú ustálenú judikatúru ústavného súdu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky uplatnených v sťažnosti.

Nad rámec tohto uznesenia ústavný súd konštatuje, že v prípade, ak by krajský súd zrušil aj v poradí tretí rozsudok okresného súdu z 23. mája 2008 a (opätovne) vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie, nič nebráni sťažovateľke v tom, aby sa opätovne domáhala ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru novou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júla 2018